

УНІВЕРСАЛЬНИЙ
ТРЕНУВАЛЬНИЙ ЗОШИТ

К. П. Скрипник

ВПРАВ
ТА
ЗАВДАНЬ

УКРАЇНСЬКА МОВА

СФОРМУЙ НАВИЧКИ ПИСАТИ ГРАМОТНО

2

ВСТУП

Кожна людина повинна вміти писати без помилок і робити це так само природно, як ходити чи користуватися ложкою, не замислюючись, на рівні підсвідомості. Цього можна досягти лише шляхом постійних тренувань і повторення. Саме з такою метою створено навчальний посібник «Українська мова. 2 клас. Формули навички писати грамотно».

У цьому посібнику подано завдання з української мови на вміння застосовувати основні орфографічні правила, що вивчаються в 2 класі.

Посібник багатофункціональний та може використовуватися і як тренувальний, і як контрольний зошит. Матеріал, вміщений у ньому, можна застосовувати для індивідуальної і фронтальної роботи, для роботи вдома, для словникових диктантів. Завдання підібрано з поступовим підвищенням ступеня складності. Кожний блок завдань є як змістовною, так і контрольною одиницею. Усі завдання виконуються і перевіряються прямо в посібнику.

Під час самостійної роботи у посібнику необхідно старанно виконувати запропоновані вправи блок за блоком, поступово зменшуючи час на розв'язання одного блока.

Залежно від рівня знань та вмінь учнів учитель самостійно визначає час, необхідний для виконання завдань, та оцінює їхні вміння згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень.

При використанні посібника вдома як тренувального зошита функція контролю та оцінювання покладається на батьків. Рівень знань дітей позначають в кружечках-сонечках під блоками завдань за допомогою смайликів, керуючись такими міркуваннями:

- якщо блок завдань виконано без помилок, то це високий рівень;
- 1-2 помилки — достатній рівень;
- 3-4 помилки — середній рівень;
- 5 помилок і більше — низький рівень, який потребує від учня додаткових занять із цієї теми.

Час, рекомендований на виконання завдань одного блока, — 3 хвилини.

Робота над мовним матеріалом посібника дає можливість довести практичні навички дітей із правопису до автоматизму.

Тренувальний зошит є універсальним, його можна використовувати як доповнення до будь-якого підручника з відповідної навчальної дисципліни.

АБЕТКА

Познач «+» рядки, слова в яких розташовані за абеткою.

Іван, Йосип, Семен, Степан, Роман.

Абетка, азбука, алфавіт, гілка, ґрунт.

Віхола, завірюха, заметіль, хурделиця, хуга.

Бір, гайок, діброва, дубняк, лісок.

Благодать, радість, щастя, удача, успіх.

Білорусь, Молдова, Польща, Росія, Україна.

Марина, Марія, Люда, Катя, Яся.

Гарний, красивий, ладний, файний, чудовий.

Оцінка:

Батьківщина, Вітчизна, Київ, країна, край.

Дума, гімн, ода, пісня, щедрівка.

Друг, панібрат, приятель, пообратим, товариш.

Забашта, Забіла, Мирний, Чубач, Шевченко.

Гуркотіти, гриміти, грюкати, стугоніти.

Базікати, говорити, гомоніти, казати, повідати.

Англія, Італія, Іспанія, Швеція, Японія.

Венера, Земля, Марс, Уран, Юпітер.

Оцінка:

СКЛАД

Додай склад, щоб утворилось слово.

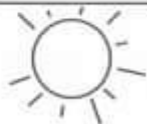
ди ...	м'я ...	... вуни
шко ...	гіл ...	... бака
яблу ...	краї ...	... лята
зем ...	вер ...	... дина
ко ...	тра ...	... ловей
ста ...	пта ...	... лова
за ...	ге ...	... года
ві ...	шпа ...	... лина

Оцінка:

... буся	... маха	ма ... на
... санка	... раха	бе ... за
... рочка	... зуля	ву ... ця
... луби	... сяць	не ... ля
... боти	... пата	се ... да
... лото	... ва	п'ят ... ця
... лос	... род	сні ... ка
... лоня	... здо	кім ... та

Оцінка:

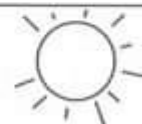

СКЛАД

Поділи слова на склади: олень

липа	весло	їжа
пенал	стебло	якір
снігур	сестра	ясен
грядка	рибалка	овес
лійка	веселка	очі
синька	машинки	явір
жолудь	будинки	ірис
дерево	виноград	ячмінь
барабан	пелюстки	Юля
горобець	трикутник	своя
молодець	приємний	юнак
листопад	маленький	Лідія
Марійка	чистенький	яєчня
журавель	приносять	ягідка
соловейко	підписати	їдальня
космонавт	переказати	їжачок

Оцінка:

ПЕРЕНОС СЛІВ

Поділи слова на склади для переносу рисками: **кни́га**
Підкресли слова, які не переносяться.

лілія	майор	дзвобик
армія	гайок	дзенькіт
огірок	район	пальці
орел	майдан	альбом
радіо	копійка	низький
зайчєня	лінія	міський
Оля	лінійка	сілський
повість	жайворонок	бадьорий
урожай	сиджу	стаття
користь	воджу	знання
овес	раджу	уміння
течія	гудзик	читання
учєнь	бджола	варєння
ящірка	гєдзь	проміння
радість	джміль	змагання
учениця	кукурудза	оповідання

Оцінка:

ГОЛОСНІ ЗВУКИ.

Підкресли букви, що позначають 2 звуки.

язик	читає	свої
місяць	миттєвий	твоєї
люлька	якір	в'ються
ялинка	малютко	лється
доярка	армія	малюю
звблик	п'ятірка	їдять
пояс	столяр	ягня
дядько	життєвий	гріється
блюдо	каложа	танцюєш
їжа	Люся	їдальня
лієчка	Юлія	яблуня
мрія	Євгенія	пам'ятаю
зміючка	Юля	грається
знає	ящірка	хвилюєш
лє	лящ	гуляють
грає	щастя	працюють

Оцінка:

НАГОЛОС

Постав наголос:

однина	множина	
дерево	дерева	дере́вце
подруга	подруги	подру́зі
фартух	фартухи	у фарту́сі
верба	верби	на вербі́
дочка	дочки	до́чці
казка	казки	у казці́
гілка	гілки	на гілці́
стежка	стежки	на стежці́

Оцінка:

однина	множина	
брунька	бруньки	на бруньці́
межа	межі	на межі́
ложка	ложки	у ложці́
тарілка	тарілки	у тарілці́
стрілка	стрілки	на стрілці́
нитка	нитки	на нитці́
свято	свята	на святі́
олень	олені	оленя́р

Оцінка:

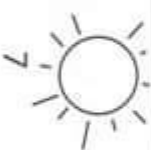
6

НАГОЛОС

Постав наголос:

дрова	вбрання	глибоко
шофер	квартирка	широко
столар	бібліотека	високо
олень	Україна	пильно
ясен	українець	легко
читання	зернятко	виразно
завдання	глибина	кидати
алфавіт	деревина	прийде
загадка	китиця	сердиться
предмет	листопад	бідкався
ознака	український	розгнівався
помилка	весняний	підстрибнув
добуток	страшний	недарма
вовчисько	легкий	навесні
чудовисько	комбайн	посередині
жайворонок	комбайнер	з давніх-давен

Оцінка:

7

НЕНАГОЛОШЕНІ ГОЛОСНІ

Встав пропущені букви **е, и**.

С...ло	М...чі	Ж...та
В...сло	ГР...би	С...рця
З...мля	Т...ни	К...лими
З...рно	Л...ни	СТР...жі
Л...сток	Г...рби	СТ...пи
ОЗ...ро	СТ...жки	П...ньки
С...ни	Б...рети	Кл...ни
С...стра	З...ма	пл...че
М...жа	Р...бро	Д...рева
С...чі	В...рба	пл...та
Л...сти	КР...ло	Н...беса
В...сна	Ч...сло	В...чори
СТ...бло	СВ...ня	КН...жки
П...тля	П...ро	МЛ...ни
К...ти	ДЕР...во	Д...ньки
С...рпи	Кл...шня	П...карня

Оцінка:

8

ПРИГОЛОСНІ ЗВУКИ. ПОЗНАЧЕННЯ ЇХ БУКВАМИ

Встав пропущену букву **ф** або буквастолучення **хв**.

...азан	жира...а	...ігура
...іст	...утболка	...иля
...арба	...алитися	ас...альт
...орма	...рукти	...ерма
...едір	...орий	ци...ра
ша...а	...ара	...ороба
...іртка	...ініки	...іалка
...илина	...артух	...илинка
шо...ер	...утляр	...ірма
порт...ель	...акел	...ала
...ікус	...ільм	...утбол
...оріти	...астоці	...раза
теле...он	...ранція	...уфайка
сара...ан	...лот	...млювання
...алько	...ойний	...ото
...оїнки	...естиваль	...арфор

Оцінка:

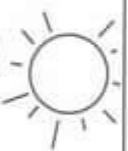
9

БУКВОСПОЛУЧЕННЯ ДЖ, ДЗ

Встав пропущені буквосполучення **дж, дз**.

ге...ь	хо...у	...инсовий
гу...ик	...вінкий	...ижчання
ра...у	...міль	б...олинний
...ерело	по...вонив	...мелиний
...вінок	...инси	наро...ення
б...ола	...енькіт	во...у
...иґа	...юрчить	...еркальний
...воник	...ижчить	...ерельна
...єм	са...аю	кукуру...яний
...унґлі	...вонить	...еленькати
...ґутик	...ьобати	за...ижчав
си...у	...еленчати	за...юрчав
...еркало	...юркотіти	їж...у
...віночок	са...анець	за...еленчав
кукуру...а	...веніти	про...венів
б...оленята	...енькати	приїж...ий

Оцінка:

10

Букви г, ґ

Встав пропущені букви **г, ґ**.

...уси	...рунт	...аз
...ава	...усак	...азда
...ород	...олова	ху...а
...уля	...валт	по...ода
...анок	...роно	...лобус
...арбуз	...укати	...рибок
...оробина	...рім	...аздиня
а...рус	бере...	...умовий
...усенята	дзи...а	...речний
...ел...отати	...рак	ре...отати
подру...а	...рудень	...орбочок
...ума	...орло	...авенята
...арно	...едзь	...раблі
...олуб	...олка	...ирли...а
...удзик	...олос	...рунтовий
...уськом	про...авити	...речка

Оцінка:

11

Букви ш, щ

Встав пропущені букви ш, щ.

до...і	...ахта	...ічка
...иглик	ку...і	...ахтар
...ахи	ка...а	пусті...ий
хоро...і	ми...і	пла...
...ука	гру...і	на...і
хру...і	радо...і	гро...і
...еня	до...ик	...ирий
найкра...і	...ітка	бор...ик
...авель	пусто...і	Батьків...ина
бор...	товари...і	я...ірка
ха...і	робота...і	гор...ик
...астя	но...а	кра...ий
лі...ина	...ока	...ліна
на кома...ці	до...ик	ліно...і
дав гру...і	...едрий	на су...і
на ду...і	лі...ина	на пта...ці

Оцінка:

12

Дзвінки та глухі приголосні

Познач «+» слова, в яких усі приголосні дзвінки.

горобець	гудзик	вулиця
медаль	завдання	лимон
лисичка	заєць	Роман
Марія	радоці	джерело
бджола	Іван	цифра
сиджу	фігура	звірі
молодь	льодяний	січень
вітерець	земля	герой
доці	плащ	ширий
людина	березень	дзига
метро	радість	форель
вересень	врожай	молодець
фільм	дружити	грудень
гедзь	джміль	хвиля
ведмідь	місяць	вугілля
грибок	голова	кінець

Оцінка:

13

ДЗВІНКИ ТА ГЛУХІ ПРИГОЛОСНІ

Встав пропущену букву.

хлі...	ду...	са...
гара...	моро...	сні...
кни...ка	лебі...ь	гед...ь
са...	кру...	бере...
смі...	моло...ь	рука...
гер...	рука...	ванта...
дорі...ка	сер...	гри...
зу...	ні...	карту...
ка...ка	бері...ка	ло...ка
ді...ка	коро...ка	кла...ка
ри...ка	лі...ко	ре...ька
ігра...ка	гру...ка	кни...ка
ва...ко	бли...ько	ски...ка
ни...ько	моло...ший	бері...ка
ягі...ка	гли...ше	шви...кий
	ву...ько	

Оцінка:

14

БУКВОСПОЛУЧЕННЯ йо, ьо

Встав пропущені букви й, ь.

л...он	...осип	...огурт
...од	л...оня	т...охкає
дз...об	ал...она	син...ого
л...ох	ст...опа	літн...ого
...орж	солов...ов	вечірн...ого
ча...ок	вороб...ов	вол...овий
ма...ор	парф...онов	рул...овий
ра...он	мурав...ов	бо...овий
га...ок	корол...ов	бад...орий
сл...ози	таде...ович	кра...овий
л...отчик	сергі...ович	дз...обатий
ден...ок	під...ом	сер...озний
буль...он	пол...оти	під...омний
д...оготь	ст...ожка	кол...оровий
пен...ок	брон...овик	прац...овитий
ма...онез	с...огодні	зна...омий

Оцінка:

15

БУКВОСПОЛУЧЕННЯ йО, ЬО

Встав пропущенні букви й, ь.

...ого	міль...он	...оржик
у н...ого	ма...орці	медаль...он
для ц...ого	л...одохід	вп'ят...ох
для н...ого	га...очок	трет...ого
вс...ого	пол...овий	вшіст...ох
втр...ох	чотир...ох	л...одовик
с...омого	дз...обати	ра...онний
бо...ового	с...орбати	т...охкання
зна...омий	л...одовий	мал...ований
л...одяний	вертол...оти	осінн...ого
ранн...ого	міль...онер	бад...оритись
ближн...ого	зна...омство	с...огоддення
вечірн...ої	ма...ор	мал...ованка
хатн...ого	сусідн...ому	позна...омитись
зна...омого	во...овничий	ц...огорічний
житн...ого	мал...овничий	розмал...овує

Оцінка:

16

М'ЯКІ ПРИГОЛОСНІ

Підкресли букви, що позначають м'які приголосні звуки, так: —

щастя	льонок	вулиця
хвоя	свято	лінія
пісня	ясніє	хлоп'я
дятел	співаю	літає
гайок	неділя	синіє
маяк	звблик	ніжне
літо	бур'ян	радіє
лілія	синє	район
сім'я	будує	працюю
шкільний	клюквя	оливець
баян	м'яч	щічка
маленький	дядько	палець
бажання	люстра	осінь
надія	ящірка	клеює
щітка	змагання	хрущі
любов	малюю	лютий

Оцінка:

17

ПОДВОЄННЯ БУКВ

Встав, де потрібно, пропущену букву.

гі...ля	корі...ня	безглуз...дя
до...ля	прила...дя	зна...ня
коло...ся	пече...ня	насі...ня
жи...тя	смі...тя	промі...ня
варе...ня	вче...ня	знаря...дя
зем...ля	піс...ня	щєбєта...ня
зі...ля	завзя...тя	черєш...ня
ста...тя	безсмер...тя	вихова...ня
камі...ня	книгар...ня	бага...тя
вугі...ля	завда...ня	пита...ня
кастру...ля	чита...ня	зимів...ля
обли...чя	пекар...ня	ши...тя
жи...тевий	вбра...ня	хви...ля
воло...ся	неді...ля	узі...ся
су...дя	взу...тя	бабу...ся
дя...дя	береги...ня	умі...ня

Оцінка:

18

АПОСТРОФ

Постав апостроф.

імя	бють	Демян
в'яз	черв'як	Лу'кян
бе	п'явка	Мар'янка
пе	п'ють	Ва'лерян
ве	пам'ять	Ва'чеслав
м'ята	м'ясо	Григор'єв
п'ять	в'ють	Демяненко
дев'ять	в'язка	Мар'янівка
п'ята	п'ятірка	Міжг'іря
реп'ях	здоров'я	Прип'ять
в'яжу	м'ятний	Вєтнам
солон'ї	п'ятниця	румяний
п'іря	обов'язок	трав'яний
в'юн	гороб'ятко	солон'яний
сім'я	п'ятнадцять	дерев'яний
пам'ятник	п'ятдесят	дев'ятнадцять

Оцінка:

19

АПОСТРОФ

Постав апостроф.

хлопята	Демянко	вянцуги
хомяк	Маряна	пам'ятати
песа	узгіря	увязнути
мяч	вюнок	мякенький
пірінка	верхівя	зів'ялий
подвіря	зв'язок	кам'яний
ластівя	з матрю	риб'ячий
кров'янка	з сімею	жаб'ячий
п'ятачок	мякушка	хлоп'ячий
сузіря	довгов'яз	солоніний
полумя	ластів'ятко	зав'янути
черв'ячок	буранець	зав'язнути
пулянки	голубятник	розіб'ється
повіря	кропив'янка	перев'язаний
з кровю	харків'янка	розрозум'явився
з любовю	надвечіря	прив'язати

Оцінка:

20

АПОСТРОФ

Постав, де потрібно, апостроф.

валер'янка	присліва	рум'яний
буряк	цвях	перемиря
підгіря	дев'ятка	рятівник
рюкзак	торф'яний	мякушка
карьер	вечеря	в'язниця
зор'яний	подвірячко	рядок
піріночка	гороб'їний	в'язанка
вечеряти	буря	полив'яний
пов'язка	карера	кур'ява
п'ятірочка	бар'єр	п'ятибальний
свято	рясний	вялений
реп'яшок	рум'яна	кур'ячий
олов'яний	кров'яний	п'ятикутний
моркв'яний	буряковий	гар'ячий
прив'язаний	голуб'ятня	порятуюнок
медв'яний	мякенький	п'ятиповерховий

Оцінка:

21

ПОВТОРЕННЯ ПРО ЗВУКИ І БУКВИ

Запиши кількість букв і звуків у словах.

країна — ___ б., ___ зв.   джміль — ___ б., ___ зв.
 явір — ___ б., ___ зв.   салют — ___ б., ___ зв.
 маяк — ___ б., ___ зв.   щеня — ___ б., ___ зв.
 лялька — ___ б., ___ зв.   лінія — ___ б., ___ зв.
 льон — ___ б., ___ зв.   синє — ___ б., ___ зв.
 гайок — ___ б., ___ зв.   співає — ___ б., ___ зв.
 знання — ___ б., ___ зв.   пам'ять — ___ б., ___ зв.
 дзвін — ___ б., ___ зв.   дев'ять — ___ б., ___ зв.

Оцінка:

гаї — ___ б., ___ зв.   саджаю — ___ б., ___ зв.
 ясен — ___ б., ___ зв.   тюлень — ___ б., ___ зв.
 мрія — ___ б., ___ зв.   дощ — ___ б., ___ зв.
 дятел — ___ б., ___ зв.   надія — ___ б., ___ зв.
 сльози — ___ б., ___ зв.   пізнє — ___ б., ___ зв.
 район — ___ б., ___ зв.   п'ять — ___ б., ___ зв.
 уміння — ___ б., ___ зв.   п'ють — ___ б., ___ зв.
 гудзик — ___ б., ___ зв.   пізнає — ___ б., ___ зв.

Оцінка:

ПОВТОРЕННЯ ПРО ЗВУКИ І БУКВИ

Познач «+» слова, в яких букв більше, ніж звуків.

ім'я	бездоріжжя	п'ють
щучка	пенюк	дзвінок
дзига	плетіння	дзенькіт
дзьобати	п'єса	щирий
кінь	проїзд	ходжу
б'ють	кращий	слухання
відкриття	воджу	пір'я
плаває	гаївка	проїхав
їжак	в'ють	полноє
їдять	дзвоник	хаци
в'язка	гедзь	кульок
саджаю	Україна	хом'як
щастя	м'ята	салют
солов'ї	щиглик	малювання
безладдя	лле	їдальня
деньок	літає	колія

Оцінка:

РЕЧЕННЯ

Установи межі речень. Виправ помилки.

Прийшла холодна зима низько пливуть сірі хмари
сиплеться на землю пухкий сніг різкий вітер жене
його по замерзлій землі снігові хуртовини лякають
диких тварин лисиці сховались у глибокі нори дав-
но відлетіли у вирій птахи у лісі тиша.

За О. Іваненко

Оцінка:

Я дуже люблю птахів зимою пташки бувають ча-
сто голодними я вирішив зробити для них годівницю
коло нашого будинку росли дерева там з'явилися
пташки зробив я з фанери неглибокі ящики наси-
пав туди різних зернят пташки прилітали і клювали
зерно.

О. Копиленко

Оцінка:

24

РЕЧЕННЯ

Установи межі речень. Виправ помилки.

Ранкова роса ще виблискувала на сніжно-білих
пелюстках ромашки жаринками червоніли гвоздики
терпко пахли чебрець і полин острівцями жовтіли
квіти безсмертника легенький вітерець погойдував
сиві ковилі щось шаруділо у кущах шипшини.

За А. Давидовим

Оцінка:

Чи бачив ти соняшникове поле на ньому росте
багато яскравих голівок то розквітгли соняшники
особливо гарні вони на світланку тоді на їхніх пе-
люстках блищать краплинки роси соняшники завж-
ди повертають голівки до сонця.

За В. Сухомлинським

Оцінка:

25

ВИДИ РЕЧЕНЬ

У кінці речення постав потрібний розділовий знак (. ? !).

Сірий клубочок завмер у бур'яні

Хто це там сховався

Та це ж зайченя

А чому не тікає

Там його не знайде лисиця

Гей, біжи до лісу

Чи пізнаєш ти цю пташку

Спинка в неї сіра, грудка червона

Оцінка:

Снігурі сидять на засніжених гілках
Які вони втішні

Як веселять око їхні чепурні фігурки

Звідки прилетіли до нас снігурі

Що може бути таким простим і чарівним

Кілька біленьких дзвіночків розквітли на зеленому

стебельці

Яке диво, яка довершеність

Особливо гарна конвалія в лісі

Оцінка:

ВИДИ РЕЧЕНЬ

Познач у дужках вид речення:

Р — розповідне, П — питальне, С — спонукальне. У кінці речення постав потрібний знак.

Хто багато говорить, той мало творить ( )

Хто з птахів найкращий співак ( )

Як не вмієш, то не знайдеш ( )

Як гарно співає соловейко ( )

Діти, заспівайте пісню веселеньку ( )

Коли нам весело буває ( )

Соловей троянду любить, а людина — Вітчизну ( )

Любіть Україну у сні й наяву ( )

Оцінка:

Вийшли в поле косарі ( )
Коси, косо, поки роси ( )

Вийди, вийди, сонечко ( )

Татку, в цій річці є риба ( )

Що маєш робити, зроби сьогодні ( )

Що росте догори коренем ( )

Який Сава, така й слава ( )

Яка прекрасна рідна мова ( )

Оцінка:

ГОЛОВНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ

Обери варіант, у якому записано головні члени кожного речення, і познач «+» за зразком.

Вийшли в поле косарі.

а) вийшли в поле;   + б) вийшли косарі.

1. Щедро світить ясне сонечко.

а) сонечко світить;   б) щедро світить.

2. Дихає тепленький вітерець.

а) вітерець тепленький;   б) вітерець дихає.

3. Буйно цвітуть блакитні проліски.

а) буйно цвітуть;   б) проліски цвітуть.

4. Осінній вітер несе жовте листя.

а) листя несе;   б) вітер несе.

5. Берези тихо шелестять листям.

а) листям шелестять;   б) берези шелестять.

6. Робочі руки зерно в ріллю посіjali.

а) зерно посіjali;   б) руки посіjali.

7. Ходить гарбуз по городу.

а) ходить гарбуз;   б) ходить по городу.

Оцінка:

ГОЛОВНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ

Підкресли головні члени речення.

1. Задзвонив синенький дзвоник на стеблі.

2. Сонце сипле скрізь гарячими бризками.

3. Тихий сон по горах ходить.

4. Зранку заливалися в травах цвіркуни.

5. По шляху біжать жаві струмочки.

6. Поблискують черешеньки в листі зелененьким.

7. Тече вода з-під явора яром на долину.

8. Пишається над водою червона калина.

9. Соловейко в темнім гаї сонце зустрічає.

10. Між ярами над ставами верби зеленіють.

11. Теплі пахощі квітів дурманять голову.

12. Зелені клени стали колом побіля нашого двора.

13. Шумлять на вітрі явори, із полем розмовляють.

14. Встала й весна, чорну землю сонну розбудила.

15. Розтанула зоря досвітня. Росою вкрилися поля.

16. Смарагдом іскриться м'яке ніжне листя липи.

Оцінка:

ПОШИРЕННЯ РЕЧЕНЬ

Доповни речення словами.

Бабуся вишиває _____
Сніжок уклав _____
Погода порадувала _____
Дощик поливає _____
Пароплав пливе _____
Мені подарували _____
Листячко летить _____
Сонечко зігріло _____

Оцінка:

Лев стрибнув _____
Мурашки живуть _____
Пшениця росте _____
Хліб лежить _____
Люди бережуть _____
Ластівки в'ють _____
Павлик вирощує _____
Слон живе _____

Оцінка:

30

СЛОВО

З'єднай лінією слова, подібні за лексичним значенням.

журитись	дрімати	допомогти
спати	засмутитись	зарадити
кликати	короткий	співчуття
гукати	небайдужість	куций
магазин	оселя	одяг
крамниця	житло	вбрання

Оцінка:

кепкувати	кружляти	кохати
лігати	любити	насміхатись
охайний	веселий	буйний
пишний	чепурний	радісний
підлога	долівка	гостинець
плаття	сукня	подарунок

Оцінка:

31

СЛОВО

Устав у речення слова, протилежні за значенням.

Тополя висока, а калина _____.
Річка чиста, а калюжа _____.
На лузі мокро, а на горі _____.
Учитель питає, а учень _____.
Чашка порожня, а банка _____.
Олег поставив мінус, а Ігор _____.
Юшка рідка, а каша _____.
Слова для довідки: густа, відповідає, сухо, плюс, брудна, низька.

Оцінка:

Спочатку думай, а _____ говори.
Дуб товстий, а ясен _____.
У хаті тихо, а на вулиці _____.
Оля заворіла, але швидко _____.
Семенко стояв і раптом _____.
Краще працювати, ніж _____.
Краще миритись, ніж _____.
Слова для довідки: потім, сваритись, побіг, шумно, лінуватись, тонкий, одужала.

Оцінка:

32

ІМЕННИК

Постав питання до іменників: *хто? що?*

_____ алфавіт	_____ помилка
_____ метро	_____ жолудь
_____ заєць	_____ білка
_____ килим	_____ бабуся
_____ сніг	_____ календар
_____ щастя	_____ середа
_____ успіх	_____ рюкзак
_____ маляр	_____ майстер
_____ учитель	_____ дупло
_____ четвер	_____ щиглик
_____ завдання	_____ дзьоб
_____ дятел	_____ ноутбук
_____ карась	_____ чернетка
_____ учениця	_____ дівчинка
_____ радіощі	_____ песик
_____ кульбаба	_____ калина

Оцінка:

33

ІМЕННИК

З'єднай лініями іменники з відповідним запитанням.

шпак	бандурист
шпаківня	бандура
людина	лось
людяність	Хто?
Америка	Що?
американці	косар
мураха	косарка
марашник	шишкарлик
	шишка

Оцінка:

слова	їжак
Славоко	їжаченя
праця	сторож
працівник	Хто?
павуки	Що?
павутина	сторожка
сніг	кобза
сніговій	кобзар
	хлібороб
	хліб

Оцінка:

34

ІМЕННИК

Напиши по 2-3 назви предметів до кожного ряду слів.

Посуд: каструля, _____
Інструменти: сокира, _____
Ім'я хлопчика: Тарас, _____
Річки: Рось, _____
Меблі: стілець, _____
Дерева: бук, _____
Звірі: кажан, _____
Міста: Суми, _____

Оцінка:

Ягоди: суниця, _____
Ім'я дівчинки: Люба, _____
Одяг: светр, _____
Транспорт: поїзд, _____
Опади: град, _____
Овочі: перець, _____
Риба: лин, _____
Взуття: босоніжки, _____

Оцінка:

35

ІМЕННИК

Запиши запитання і слова за зразком.

Запитання	Один	Багато
Хто?	ведмідь	ведмеді
	озеро	
	ключ	
	дерево	
	сойка	
	дощ	
	сестра	
	хлопець	
	земля	
	предмет	
	герой	
	диван	
	площа	
	море	
	батько	
	князь	

Оцінка:

ІМЕННИК

Познач «+» іменники.

азбука	олень	герой
диктанти	читання	гудзики
диктувати	читати	героїчний
казковий	помилка	горіти
медаль	помилатися	килимок
краса	абетка	килим
ведмідь	факел	метро
ведмежий	футбольний	малює
вересневий	портфель	дятел
вересень	голосно	алфавіт
завдання	червоне	добре
завдав	шофер	заєць
означати	провулок	побіг
поет	вулиця	сміливий
навчити	вуличний	диван
вчителька	прийшов	чуйна

Оцінка:

ВЕЛИКА БУКВА В ІМЕНАХ, ПО БАТЬКОВІ, ПРІЗВИЩАХ

Познач «+» рядок, у якому всі слова записано правильно.
Виправ помилки.

Катерина Іванівна, дівчинка Катя.

Олег петрович Семенов, учень Семен.

Іванко, Яринка, учень, Сашко, ім'я.

Іван Якович Франко, поет бойко.

Йосип Воробйов, Петро Соловийов.

яків, хлоглчик, Роман, онук.

Кишинка, калинка, малинка, Марія.

Наталя Забіла, Поетеса, прізвище.

Оцінка:

Андрій ковальов, коваль, черговий.

Юрій Гагарін, космонавт Каденюк.

Композитор Лисенко, композитор Чайковський.

Михайло Ломоносов, учений, Вчитель.

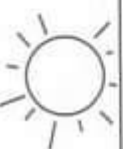
Олена Пчілка, трудівниця бджілка.

платон воронько, байкар Глібов.

Сергій Корольов, конструктор, Президент.

Катерина Білокур, художник, майстер.

Оцінка:

ВЕЛИКА БУКВА У КЛИЧКАХ ТВАРИН

Познач «+» рядок, у якому всі слова записано правильно.
Виправ помилки.

Котик Барсик, Кицька Мурка.

Коза Зірка, Козенятко Іскра.

корова Лиска, корівка рябуха.

Хом'як Хомка, папуга Кеша.

Песик Рекс, щеня Дружок.

Цуцик Рябко, собака жук.

кінь Орлик, лоша соколик.

Кошена Пушок, кролик Сніжок.

Оцінка:

Мишко напував коня Орлика.

Високо в небі лігав Орел.

Тетянка годувала корову Зірку.

Яскрава зірка сяяла на небі.

У космосі побувала собака Білка.

Руда білка стрибала по гілках.

Півень петько злетів на тин.

Бджілки, Жуки, Баби — Комахи.

Оцінка:

ВЕЛИКА БУКВА У ГЕОГРАФІЧНИХ НАЗВАХ

Познач «+» рядок, у якому всі слова записано правильно. Виправ помилки.

- Місто Харків, річка Дніпро, місто Орел.
Вулиця Сумська, площа миру, Тихий Океан.
Майдан свободи, місто Полтава, Україна.
Річка Буг, Індійський океан, Європа.
Столиця Київ, Хрещатик, Америка.
Кримські гори, Карпати, Вітчизна.
Озеро Синевір, Чорне море, село Яблуневе.
Ворскла, озеро, річка, батьківщина.

Оцінка:

- Мама Олени живе у селі Щасливе.
Щасливі Люди живуть у Щасливому селі.
Найбільший у світі океан — Тихий.
Село вишеньки огорнув Тихий вечір.
Дніпро колись називали Борисфеном.
У легендах цю річку називають Славутичем.
Венера, земля — планети сонячної системи.
До Сонячної системи належать вісім планет.

Оцінка:

40

ПРИКМЕТНИК

Запиши запитання за зразком.

- Село (Яке?) рідне. Дуб (____?) міцний.
Вітер (____?) холодний. Діти (____?) здорові.
Сонце (____?) лагідне. Шафа (____?) нова.
Йод (____?) пекучий. Пух (____?) м'який.
Справа (____?) серйозна. Зорі (____?) ясні.
Миска (____?) глибока. Сльози (____?) гіркі.
Льон (____?) синій. Клен (____?) молоді.
Учень (____?) знайомий. Відро (____?) велике.

Оцінка:

- Квіти (____?) польові. Море (____?) солоне.
Настрій (____?) бадьорий. Молоко (____?) тепле.
Деньок (____?) весняний. Куці (____?) молоді.
Сестри (____?) дружні. Овочі (____?) городні.
Дзвоб (____?) гострий. Дорога (____?) вузька.
Дах (____?) солом'яний. Книжки (____?) цікаві.
Джміль (____?) волохатий. Задача (____?) важка.
Газета (____?) свіжа. В'юн (____?) слизький.

Оцінка:

41

ПРИКМЕТНИК

Добери прикметники, протилежні за значенням.

Суха погода – _____ погода.
Веселий настрій – _____ настрій.
Глибоке море – _____ море.
Чорна спідниця – _____ спідниця.
Високий паркан – _____ паркан.
Легка ноша – _____ ноша.
Солодке яблуко – _____ яблуко.
Старі липи – _____ липи.

Оцінка:

Стара газета – _____ газета.
Черствий хліб – _____ хліб.
Сумна подія – _____ подія.
Осінній день – _____ день.
Тонка мотузка – _____ мотузка.
Молоді люди – _____ люди.
Холодні вітри – _____ вітри.

Оцінка:

42

ПРИКМЕТНИК

Утвори прикметники від іменників за зразком.

Ніжність – ніжний, ніжна.
Гордість – горд __, горд __.
Юність – юн __, юн __.
Молодість – молод __, молод __.
Сміливість – смілив __, смілив __.
Лагідність – лагідн __, лагідн __.
Привітність – привітн __, привітн __.
Рішучість – рішуч __, рішуч __.
Власність – власн __, власн __.
Мужність – мужн __, мужн __.
Скритність – скритн __, скритн __.
Радість – рад __, рад __.
Щедрість – щедр __, щедр __.
Чесність – чесн __, чесн __.
Охайність – охайн __, охайн __.
Успішність – успішн __, успішн __.

Оцінка:

43

ПРИКМЕТНИК

Підкресли прикметники хвилястою лінією. Добери до тексту заголовок.

Був теплий осінній день. У класі відчинили широкі вікна. Сонячні зайчики стрибали по класу. Легкий вітерець теж іноді залітав у вікно. А з ним залігало і жовте листячко. Серйозний настрій дітей змінився на веселий.

Ім захотілось скласти цікавий текст про пригоди осіннього листочка.

Підказка: у тексті 10 прикметників.

Оцінка:

На старому дереві сиділа руда білка. Вона гризла смачний горішок. Крихітки лісового горішка падали на золотий килим з листя. По сухій траві бігла мурашка. Вона шукала їжу маленьким мурашенятам. І знайшла запашний горішок! Зібрала усі крихітки. Радіє мураха-мама. Вистачить смачної їжі на холодну зиму.

За В. Сухомлиньським

Підказка: у тексті 10 прикметників.

Оцінка:

ПРИКМЕТНИК

Підкресли прикметники хвилястою лінією, а іменники, з якими вони пов'язані, однією лінією.

- І золота клітка для пташки неволя.
- І хитрого лиса можна зловити.
- Гарного коня хвалять, гарну людину шанують.
- Чоботи нові, а підшови голі.
- Тепле слово і в мороз гріє.
- І граб, і дуб від малої сокири падають.
- У кого рідна мова, в того й душа здорова.
- Пірка правда краща, ніж солодка брехня.

Оцінка:

- Добрим словом мур проб'єш, а лихим словом – у двері не ввійдеш.
- З поганой трави не буде гарного сіна.
- З великої хмари малий дощ буває.
- Гостре словечко коле сердечко.
- Гречана каша сама себе хвалить.
- Хороша книга – свято.
- Красне слово – золотий ключ.
- Де рідний край, там і під ялинною рай.

Оцінка:

ПРИКМЕТНИК

Познач «+» прикметники.

червоний	дідусь	осінні
червоніти	березневий	далечінь
червень	дідусева	лагідна
молода	літнє	чудовий
темно	гарно	українська
темний	духмяний	дощове
лісницьова	солом'яне	золотисте
лісник	честь	зажурена
лісовий	письмо	чудово
праліс	запахна	дощити
росяне	писемний	українець
проміння	чесно	восени
снє	благородний	чудеса
весела	чесний	далека
веселка	запах	яскрава
босоніж	чемна	здалеку

Оцінка:

46

ДІСЛОВО

Познач «+» дієслова.

п'єш	ходьба	розпалять
повішу	сховався	побачу
радісний	смієшся	мерехтять
гойдають	чепурний	грайливий
читаємо	вистіває	кружляв
цікавий	аромат	мереживний
ловив	приваблюють	в'єшся
ловля	почую	пишався
накриють	заворожеш	водограй
їжджу	барвиста	переливи
їзда	затюхкав	завмирає
косити	вантаж	суцвіття
ошатні	зачарувати	тріпочуть
летять	ходжу	раджу
косьба	дивується	затишся
знайшла	підійом	віщувати

Оцінка:

47

ДІСЛОВО

Утвори за зразком від іменників дієслова, що відповідають на запитання: **що робити?** або **що зробити?**

МИТТЯ – МИТИ   МОВЧАННЯ – _____
СПАННЯ – _____   СИДІННЯ – _____
БИТТЯ – _____   ШИТТЯ – _____
ХОДІННЯ – _____   ЛИТТЯ – _____
ПЛАВАННЯ – _____   ЦВІТІННЯ – _____
ПОВЗАННЯ – _____   БУЯННЯ – _____
ГОДУВАННЯ – _____   ГОРІННЯ – _____
КАТАННЯ – _____   ПИТАННЯ – _____

Оцінка:

ПАЛІННЯ – _____   ЗАКІНЧЕННЯ – _____
ПОКРИТТЯ – _____   ДОСТИГАННЯ – _____
ЛАЗІННЯ – _____   РУЙНУВАННЯ – _____
НАПИСАННЯ – _____   ЩЕБЕТАННЯ – _____
ЗБИРАННЯ – _____   НОСІННЯ – _____
СУШІННЯ – _____   ЖИТТЯ – _____
ПЛУТАННЯ – _____   КАРКАННЯ – _____
ДАРУВАННЯ – _____   КУВАННЯ – _____

Оцінка:

48

ДІСЛОВО

Підкресли близькі за лексичним значенням дієслова. Добери до тексту заголовок.

За вікном господарює осінь. Вона устелила землю жовтим листям, обсипала золотими прикрасами ялинки.

Раптом небо накрили важкі хмари. Ось-ось полле дощ.

Незабаром прийде зима. Вона припорошить дерева снігом, вкриє білою ковдрою усе навколо.

Оцінка:

Мою маму звати Оля. Вона мене завжди пестить. Перед сном прочитає казку, а потім приголубить, поцілує й побажає гарних снів. Ніхто так не вміє ніжити, як мама!

Я буду теж завжди милувати рідну матусю. Оберегатиму її, допомагатиму у всьому, леліятиму усе життя.

Оцінка:

49

СЛУЖБОВІ СЛОВА

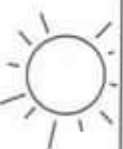
Встав потрібні службові слова.

пішли	лісу	стояла	поліці
лежала	ліжку	плавав	водою
прийшов	школи	гілля	вогнища
гуляв	садочку	вийшли	галавину
летіла	морем	готувалися	зустрічі
сиділа	яблуною	кубок	срібла
вийшов	будинку	тече	ярах
зупинився	ялинки	грають	майданчику
ростуть	дереві	злетіла	гілки
читав	журналі	перейшла	річку
упав	підлогу	випустив	волю
стояв	дошки	закладка	фольги
купив	магазині	працює	заводі
горщик	глини	стрибав	дощем
каблучка	золота	борошно	піріжків

Оцінка:

50

СЛУЖБОВІ СЛОВА

Обведи олівцем службові слова. Добери заголовок.

Овочі багаті на вітаміни, мінерали, поживні речовини. Їх треба вживати щодня, тому що вони корисні для здоров'я.

У нашій сім'ї люблять салат з моркви, лимона та яблук. Влітку смакуємо огірками та помідорами, а взимку варимо овочеві супи.

Оцінка:

Зимова ніч довга, тому радісно вранці зустрічати сонце. Сонечко яскраве, але холодне.

Я їду до школи вузькою стежкою. Під ногами рипить сніг. На дереві горобці настобвбурчили пір'я, тому що холодно.

Після уроків катаюся на лижах і санчатах. У дітей червоні щічки, а з рота йде пара. Час додому, бо вже сутеніє.

Оцінка:

51

КОРІНЬ СЛОВА

Познач корінь: _____

гриб	грибок	грибний
гніздо	гніздечко	гніздитись
вода	водичка	підводний
хата	хатинка	хатній
річка	річечка	річковий
озеро	озерце	озерний
хмара	хмаринка	безхмарний
літо	літечко	літній

Оцінка:

море	моряк	морський
голуб	голубок	голубник
радість	радісний	радіти
зелень	зелений	позеленів
ліс	лісник	лісовик
повар	узвар	зварив
квітка	квітень	розквітли
листя	листячко	листяний

Оцінка:

КОРІНЬ СЛОВА

Познач корінь: _____

буква	буквар	буквенний
брат	братство	братній
дуб	дубочок	дубовий
мотор	моторист	моторний
мед	медівник	медовий
малюк	змалку	маленький
дощ	дощик	задощило
ранок	зранку	ранній

Оцінка:

ліки	лікарня	вилікувати
коса	покоси	скосити
варення	виварка	зварити
морозець	заморозки	підморозило
рід	споріднені	поріднитися
холод	холодок	похолодання
дідуць	дідок	прадід
весло	весельце	весляр

Оцінка:

КОРІНЬ СЛОВА

Познач корінь: _____

школяр	зелененький	пересадити
молодість	безводний	зазеленіти
земелька	синівський	побілити
підводник	прекрасний	переходити
пролісок	осінній	засвітити
потік	співучий	милуватись
сходинки	дитячий	пояснити
розмова	безмовний	приносити
підказка	розбитий	переказати
розписка	прихований	виписати
загадка	вигадка	посиніти
подорожник	розумний	облетіти
посадка	природний	подивитись
під'їзд	український	побачив
пагорбок	барвистий	зашкодив
схованка	проміння	прибіг

Оцінка:

54

ЕНАГОЛОШЕНІ ГОЛОСНІ В КОРЕНІ СЛІВ

Встав пропущені букви **е, и**.

Д...вина	Р...бина	щ е б...т
С...вина	В...сота	з...мелька
В...снянка	М...док	С...лач
Гл...бина	З...мляк	скр...паль
Ш...рина	З...ленка	С...лянин
Н...зина	В...шняк	Ш...шкар
Ц...глина	В...ршина	В...рхолаз
В...черя	К...слота	З...рнинка
М...дівник	К...янин	хв...линка
Тр...кутник	Д...в'ятка	дв...рцята
В...рбичка	В...рхівка	л...сенятко
Т...мнота	П...линка	л...бідонька
Оз...мина	В...сельце	кр...жина
З...млянка	Д...сятка	п...карня
З...мівля	Д...кун	ч...рв'як
С...ниця	Р...мінець	підз...мелля

Оцінка:

55

НЕНАГОЛОШЕНІ ГОЛОСНІ В КОРЕНІ СЛІВ

Встав пропущені букви **е, и**.

СТ...ПОВИЙ	В...СОКИЙ	Ч...РВИВИЙ
М...ДОВИЙ	ГЛ...БОКИЙ	Д...Р...В'ЯНИЙ
ГР...ЧАНИЙ	Л...ГЕНЬКИЙ	В...ЛИКИЙ
КР...КЛИВИЙ	Ш...РОКИЙ	Т...ПЛЕНЬКИЙ
КЛ...НОВИЙ	С...РАДИТИЙ	ШВ...ДКИЙ
В...РБОВИЙ	Н...ЗЬКИЙ	КР...ЖАНИЙ
М...ДВЯНИЙ	Л...ХИЙ	КР...ХКИЙ
Л...ДАЧИЙ	С...РИЙ	В...ЧІРНИЙ
З...РНОВИЙ	Ш...РСТЯНИЙ	ЗВ...ЧАЙНИЙ
В...СНЯНИЙ	Р...МІННИЙ	Т...ХЕНЬКО
З...МОВИЙ	Ц...ХОВИЙ	Н...ЗЕНЬКО
КР...ЛАТИЙ	З...МЛЯНИЙ	ДЕШ...ВО
В...СЕЛИЙ	К...СЛУВАТИЙ	ВН...ЗУ
ХВ...ЛЯСТИЙ	Ж...ВУЧИЙ	Л...ГЕНЬКО
З...ЛЕНИЙ	Л...ГКОВИЙ	ШВ...ДЕНЬКО
КР...ВИЙ	В...ЛИЧНИЙ	ДАЛ...ЧЕНЬКО

Оцінка:

56

НЕНАГОЛОШЕНІ ГОЛОСНІ В КОРЕНІ СЛІВ

Встав пропущені букви **е, и**.

ОД...НОКИЙ	Т...ХЕНЬКИЙ	Т...РПЛЯЧИЙ
ГН...ЛИЙ	Т...ПІШИЙ	В...Л...ТЕНСЬКИЙ
С...ЛЯНСЬКИЙ	Р...БАЛЬСЬКИЙ	В...Л...ЧЕЗНИЙ
Н...БЕСНИЙ	П...КУЧИЙ	М...РЕЖАНИЙ
Б...Р...ЗНЕВИЙ	В...РАЗНИЙ	М...РІЗЛЯКУВАТИЙ
Л...ПНЕВИЙ	Т...РНОВИЙ	Л...ЖАЧИЙ
С...РПНЕВИЙ	В...ЧОРОВИЙ	НЕВ...СОКИЙ
Ц...ГЛЯНИЙ	СЛ...ВОВИЙ	В...НЯТКОВИЙ
СВ...НЯЧИЙ	ПАЛ...РОВИЙ	НЕП...СЬМЕННИЙ
П...СКЛЯВИЙ	БЛ...СКУЧИЙ	Ч...РВОНИЙ
В...Р...СНЕВИЙ	С...РДЕЧНИЙ	ГЛ...БОКИЙ
П...СЬМОВИЙ	С...НЕНЬКИЙ	БЛ...ЗЕНЬКО
КУЧ...РЯВИЙ	С...ВУВАТИЙ	Ч...РГОВИЙ
Д...ШЕВИЙ	М...ТРОВИЙ	З...Л...НЕНЬКИЙ
Н...ЗЕНЬКИЙ	НЕВ...ЛИЧКИЙ	Ч...СТЕНЬКИЙ
КОЛ...СКОВА	ЗД...ВОВАНИЙ	ТВ...РДИЙ

Оцінка:

57

НЕНАГОЛОШЕНІ ГОЛОСНІ В КОРЕНІ СЛІВ

Встав пропущені букви **е, и**.

В...сло	СТ...бло	кр...ло
пл...та	оз...ро	ч...жі
М...жа	н...бесний	в...рбичка
С...стра	Р...балити	пос...нів
ч...сло	в...сніти	вис...лав
з...рно	ш...лестіти	р...готав
гл...бінь	пол...вати	заз...ленів
п...сати	ож...вати	заш...лестів
п...кти	доп...вати	забл...цав
т...сати	д...міти	пос...вів
ч...сати	в...черяти	переп...сав
С...ніти	св...стіти	р...вуть
п...ляти	в...чоріти	т...чуть
ч...тати	зб...вати	ж...вуть
т...мніти	л...шити	щ...бечуть
ш...потіти	д...хнути	вж...вають

Оцінка:

58

НЕНАГОЛОШЕНІ ГОЛОСНІ В КОРЕНІ СЛІВ

Встав пропущені букви **е, и**.

в...рховина	р...балка	с...рпи
п...сьменник	нам...стинка	ст...жина
газ...твр	пл...че	перес...пати
з...млетрус	д...нок	зв...вати
ч...тання	зд...вування	вис...пати
п...сьмо	в...снянка	нал...вати
ж...тя	бер...зняк	п...шатися
ш...тя	бад...линка	кр...чати
од...ниця	ш...потіти	т...плішати
в...ршечок	зам...рати	кол...сати
к...янка	перез...мувати	б...реговий
з...мелька	в...шнячок	тв...радий
в...слування	з...рнина	кн...жковий
в...тівниця	розп...тати	с...нівський
в...рховіття	сх...литися	ж...вучий
щ...бетання	приз...млитися	т...пленський

Оцінка:

59

СЛОВНИКОВІ СЛОВА

Встав пропущені букви, постав наголос.

зага...ка	з...зуля	ран...ць
н...діля	л...лека	кал...ндар
алфав...т	дз...б	д...ван
пр...дмет	...удзик	д...ктант
вер...сень	в...дмідь	ч...ревики
ч...рвоний	ол...нь	л...нійка
...рунт	кил...м	ч...рговий
Г...рой	о...нака	українс...ка
...анок	дзи...а	п...милка
жа...в...ронок	...роно	м...тро
Батьк...щина	...умка	пос...редині
М...даль	в...разно	с...реда
ч...тання	вул...ця	т...атр
завда...я	за...ць	пон...ділок
дят...л	учит...ль	д...тина
ДУХМ...ний	...країна	ч...твер

Оцінка:

60

НАШЕ МОВЛЕННЯ

Познач відповідною цифрою у реченнях вислів, що влучно передає думку.

- Олена з братом живуть дружно. Їх .
- Марійка і Софійка схожі між собою, .
- Моя бабуся лагідна. У неї .
- Іванко повільно писав текст, .
- Ти, Костику, мало налив води квітам, .
- Ніч була такою зоряною, .

Довідка: 1) як дві краплі води; 2) як черепаха;
3) як кіт наплакав; 4) водою не розлити; 5) хоч голки збирай; 6) м'яке серце.

Оцінка:

- Діти весело провели вихідний і були .
  - Дід Степан добра, щира і працюювита людина, одним словом, людина.
  - Після прогулянки я швидко і міцно заснув, .
  - Тато похвалив сина за допомогу і сказав, що він .
  - У нашій родині усі живуть дружно, .
  - Турботливо бережи книги, .
- Довідка:* 1) як зіницю ока; 2) на сьомому небі;
3) як убитий; 4) недарма хліб їсть; 5) душа в душу;
6) золота.

Оцінка:

61

НАШЕ МОВЛЕННЯ

Обведи олівцем слова ввічливості, які ти вживаєш у своєму мовленні.

Будь ласка! На добраніч! До побачення! Добрий вечір! Доброго дня! Доброго ранку! Добридень! Щасливої дороги! Здрастуйте! Будьте здорові! Дозвольте Вам допомогти! Спасибі! Дякую Вам! Пробачте мені! Добраніч! Дозвольте звернутись до Вас! Доброго здоров'я! Дозвольте висловити Вам співчуття! Дозвольте висловити Вам побажання! Вибачте, будь ласка! Перепрошую!

Оцінка:

Підкресли слова ввічливості.

Літо, до побачення!
Побували всюди ми,
скільки див небачених
стріли ми навколо.
Ми цієї радості
зроду не забудемо!
Літо, до побачення!
Здрастуй, рідна школа!

В. Бичко

Оцінка:

НАШЕ МОВЛЕННЯ

Додай у розмову слова ввічливості.

Зустрів Заєць Чаплю і Кажана. Привітався:

Вони відповідають:

Кажан питає:

- Скажи, _____, Зайче, як ти спиш?
- Як треба – лежачи!
- А ти, Чапле?
- Я, стоячи.
- Я висловлюю вам своє _____, бо сплю зручніше за вас.
- Як же ти, Кажане, спиш?
- Вниз головою!
- І полетів спати, прощаючись:

Друзі побажали йому:

За М. Сладковим

Оцінка:

